

EL

MAGAZÍN

Núm. 278

Divendres, 26 de maig de 2023

GERTRUDIS

“Tenim moltes ganes de continuar tocant, de continuar dient coses i de passar-ho bé”

ECONOMIA ■

Uns 3.000 medicaments tenen problemes de subministrament

MAX GENE

ENTREVISTA

Xavi Ciurans

“El mèrit que Gertrudis continuï després de 23 anys no és nostre, és de la penya”

Xavi Ciurans, Xavi Freire i Edu Acedo fa 23 anys que són amics i companys a Gertrudis, una banda de la Garriga que des del primer moment es va convertir en un nou valor del mestissatge català. Actualment, amb més força i ganes que mai, donen un nou impuls a la seva trajectòria musical amb la publicació del seu novè àlbum, ‘Abans que s’acabi el món’, amb Roger Rodés, altre cop, com a productor. Perquè tal com diu Xavi Ciurans en aquesta entrevista, encara tenen moltes coses a dir i a ensenyar.

**Text: Teresa Terradas
Fotografia: Max Gene**

Abans que s’acabi el món arriba després de quatre anys de silenci discogràfic i una pandèmia pel mig. Quina inquietud els ha portat a fer el nou àlbum?

El que ens passa és que tenim moltes ganes de continuar tocant, ganes de continuar dient coses. De fet, ja fa molt de temps que anem fent coses noves, perquè tenim la inquietud de continuar jugant, moltes ganes de tocar i de passar-ho bé. I això és el que continuem fent en aquest disc, perquè creiem que encara tenim coses a dir i a ensenyar.

Al primer cop d’ull, el títol remet cap a una situació catastrofista. Però no, el tema gira sobre qui realment som i en quin moment ens n’adonem. Gertrudis està més reflexiu que mai?

Sí, potser sí. És una reflexió que sorgeix en el moment en què et preguntes qui ets. A vegades tinc la sensació que el món on vivim ara ens exigeix respostes i que donem la nostra opinió sobre tot. I potser nosaltres no tenim la resposta real. I si la tenim en algun moment serà quan tot estigui a punt de rebentar, fins a l’últim moment no ho sabrem. Aquesta és la reflexió.

Amb “Ocell” també toquen el tema de la mort. Són temes que senten més propers a mesura que passen els anys?

Sí, deu ser per això. Ara hi ha algunes coses que les vius més de prop. Et trobes amb gent, amb companys que se’n van. Però també hi ha moltes persones que han vingut noves a la teva vida. Parlo dels fills, dels fills de companys, parlo d’aques-

tes persones que s’han anat generant. N’han vingut de noves i se n’han perdut d’altres. Sí que estem en una etapa més així de la vida. I aquesta gent que ha marxat et fa reflexionar sobre aquests temes més existencials.

Les cançons sobre l’amor, però, hi continuen sent.

Sí, sí. “Com tu” ho seria, i també “Una altra vegada i prou”, que parla del que podries haver tingut si haguessis estat amb una parella diferent de la que tens. Parla sobre aquelles mirades, aquells missatges que algunes vegades t’has fet amb algú. Bé, amb tot això també ens agrada jugar-hi.

“Crema” estaria en aquesta línia, o més aviat en la del desamor.

Sí, també seguiria per aquesta línia. Explica aquella situació en què et trobes aquella persona que havies tingut com a parella, amb la qual havíem tingut alguna relació, i que encara et fa perdre una mica el nord. I aquesta situació et fa dir que “encara quan la veig, tot em crema”, tot i que pot semblar una paranoia, perquè ja fa molts anys que no és la teva parella. Però la realitat és que encara et fa bullir la sang. No sé si ho hem aconseguit, però volíem transmetre aquesta sensació: vull fer veure que tot em va bé i que tiro endavant, però quan em torno a trobar aquesta persona em torna a fer pensar coses.

A “M’agrada”, tema que obre el disc i amb el qual han fet un senzill, s’han acompanyat d’un músic veterà com Dani Carbonell, Macaco. Què els ha aportat?

Comptar amb Macaco és comptar amb els nostres orígens, és comptar amb la nostra essència, amb el perquè nosaltres som Gertrudis. És el pare

“Aprofitem la saviesa de Roger Rodés per seguir camins nous i buscar noves textures electròniques, nous elements sonors i nous estils”

del grup, podem dir. Parlar de Macaco, i també de Dusminguet, és parlar dels referents principals de la banda en si mateixa, amb el tema del mestissatge. A mi, com a cantant, m'ha influït molt, però també la seva banda ens ha influït com a banda, en la manera de tocar, en els temes, en gairebé tot. Tenir Macaco, en persona, cantant un tema és un gran luxe per nosaltres.

Dusminguet com a referents i a més, veïns.

Totalment. Dusminguet és el referent de casa de tota la vida.

El tema “M’agrada”, abans de sortir el disc, ja havia tingut més de 150.000 reproduccions. Suposo que serà el *hit* del nou disc, com ja ho van ser “Si tothom calla” o “Bon dia, vida”, de l’anterior? S’esperaven aquesta bona acollida?

Doncs vam apostar per fer aquesta cançó com a

senzill del disc i vam fer aquesta estratègia de treure-la abans. Portàvem molt de temps sense ensenyar res, i creïem que era molt honest treure aquesta cançó i que tothom la gaudís una mica. Sempre va bé posar la mel als llavis abans de publicar un nou àlbum.

Quan compon una cançó ja està pensant que aquella serà l’estrella? O al final, qui ho decideix és el públic?

Jo no ho sé mai abans si ho serà o no. No puc dir: “Aquesta és la cançó que ens agrada més”. No ho puc dir. Fins i tot em sorprèn que “Si tothom calla” o “M’agrada” siguin els senzills. Sí que m’agraden molt, però potser faria senzills d’unes altres cançons, pensant que potser agradarien més a la gent. Però ja em va bé tenir dos companys que diguin que és aquesta o aquella altra la cançó que ha de ser la principal. No hi ha cap problema. Jo reconec que no soc massa bo dient el que és bo o el que és dolent. A mi m’agrada molt fer les cançons i ja està.

Què el mou a fer-ne una o una altra?

Normalment una cançó sorgeix a partir d’allò que sento, d’una cosa que m’agrada o que m’inspira molt. Són coses que van bé per fer un joc i que jo puc arribar de desenvolupar en una cançó. A vegades començo amb una tornada que se m’enganxa i que no em puc treure del cap. I penso que si jo no me la puc treure del cap, doncs segurament l’altra gent tampoc se la podrà treure del cap. Intento que aquesta tornada, que aquest ganxo es converteixi en cançó. Intento buscar una tornada que sigui molt divertida i que no se’m desenganxi del cervell, i a partir d’aquí jugo sempre a fer una estrofa... Però t’he de dir que no sempre funciona d’aquesta manera, perquè el “M’agrada”, per exemple, no va començar així, i mira que és enganxosa. La tornada va venir després, tota sola. En canvi, amb “Mortal”, sí que vaig pensar una tornada i després va arribar la resta, i amb “Crema” també. És a dir, va com va.

En aquest disc repeteixen amb Roger Rodés com a productor. Ja és un més de la família Gertrudis.

Sí, ja n’havíem fet altres amb ell, com *Tripolar*, que va ser el primer, o l’anterior, *No em dona la gana*. En Roger Rodés és com el nostre productor de capçalera. Porta moltes idees a l’hora de bastir la cançó, a l’hora de donar l’atmosfera particular a cada cançó. Només podem dir que ens sentim molt a gust amb ell.

Ell és també el ‘culpable’ que vagin deixant la rumba i vagin a explorar altres sonoritats?

Sí, és clar. Ell està amb molts artistes que estan al cel, i aprofitem la seva saviesa per seguir camins nous que ens porten a noves textures electròniques, a nous estils, a trobar nous elements sonors, donen molta més contundència i força a les cançons. I llavors hi ha aquesta nova buidor que s’està treballant ara en molts estils de música, aquesta nova tendència menys plena, que intenta no posar-hi tants elements sonors, sinó cuidar més aquesta buidor que li dona força i textura a la cançó. Tot això ho fem amb ell.

Suposo que després de 23 anys d’estar en actiu també és necessari canviar, adaptar-se per no quedar enrere.

Sí, suposo que hi haurà molta gent que ens dirà que hem canviat molt des dels nostres inicis. Però potser ells també han canviat. El tema és que nosaltres hem de seguir estant una mica en l’espai actual, en el panorama musical d’avui dia, hem de seguir jugant i hem de fer coses noves. No té cap sentit en aquests moments fer un altre *Teta* o un altre *Política de verbena*. Més que res, perquè el so ara ha canviat, i t’adones que algunes cançons d’abans ara ja no representen el mateix. Tot ha canviat i a nosaltres ens agrada saber jugar i estar en el moment que toca.

Durant aquests 23 anys molts grups que hi havia al principi ja no hi són, n’han aparegut de nous, i alguns tampoc hi són. Però vosaltres sí. Quin és el secret?

Doncs treballar molt. Però també hi ha influït

que ens hagin deixat estar a dintre, i haver pogut fer les cançons que han agradat. I a més, hem pogut anar fent el que més ens agrada, que és anar a tocar per aquí i per allà, en moltes festes majors. Per a nosaltres és molt important que ens continuïn programant, que encara ens vulguin a molts llocs. Jo crec que el mèrit no és nostre. Gràcies a la gent hem pogut reviure la història constantment i, per tant, crec que és un mèrit de la penya. La gràcia és que també des del principi hem sigut molt significatius per a una generació, que havien vingut als nostres concerts els primers anys. I ara, aquesta generació torna als concerts amb els seus fills petits. Això ara ens està passant, ens han tornat a recuperar, i creiem que és una història molt guai. Perquè és evident que som una banda generacional, com passa amb altres bandes. I és normal que hi hagi gent que quan es fa gran vulgui una cosa diferent, potser més tranquil·la. Per tant, estem encantats que encara vingui gent d’abans amb els seus fills, perquè també els hi mola. És superdivertit, però també reconec que hi ha un punt de vertigen, que fa venir una mica de *iuiu*.

A vegades, les aturades també són necessàries per tornar amb més força.

La que hem fet des del treball anterior fins ara, amb la sortida del nou àlbum, ha sigut necessària per anar pensant coses noves per fer en aquest disc. Puc dir que l’hem treballat molt, i ha estat el resultat d’un treball molt tranquil, reposat i de veritat. Teníem la necessitat d’aturar-nos i veure què érem i també pensar cap on anàvem. Havíem de decidir com fer aquest nou pas que volia fer Gertrudis. Un nou pas que implicava això que tu deies abans, unes lletres amb més maduresa i amb un so amb més contundència. Això ens ha portat molt temps de rumiar i de decidir que aniríem cap a aquest camí concret. A l’hora de la veritat tampoc ha sigut fàcil, perquè tots tenim vides en què anem a *tope*, però al mateix temps ha estat molt divertit.

El fet de viure a Reus i no estar tots junts a la Garriga tampoc ha estat de moment cap impediment per la bona marxa del grup. Com treballen a l’hora de fer un disc?

Bé, jo a la Garriga, on tinc la família, hi vaig sovint, si no és cada cap de setmana, cada dos. Per tant, no deixem mai d’estar en contacte. A més, les formes noves de tocar han canviat força, i ara treballlem més de forma telemàtica i enviant-nos arxius. Tot i això, quan hem de quedar, quedem, sense cap problema. Els caps de setmana ens veiem més i aprofitem per posar les coses en pràctica, perquè també penso que si les coses no es toquen, poca feina pots fer. Ja et pots anar enviant arxius, que si no et veus, si no toques i no saps què passa amb cada cançó, la cosa no avança. Les cançons s’han de tocar per veure si acaben de funcionar. Però bé, treballlem de moltes maneres diferents. Ara també tenim un local d’assaig a Sant Celoni, estem assentant molt les bases, començant a preparar els directes.... Ens ho passem molt bé. És que si això no t’ho prems com un joc, no acaba de tenir gràcia, i és amb el que estem ara.

Amb el disc anterior, al cap de poc de sortir, va arribar la pandèmia i el confinament, que es va estroncar la gira. Ara, l’escenari és diferent. Com es plantegen els directes?

Ara tot just estem provant-ho tot per veure com anirà el directe, que per a nosaltres és molt important. Hi haurà cançons d’abans que variarem per ser més contundents, per tal que la gent s’ho pugui passar bé, que no hagi d’aguantar la cançó molta estona, que pugui canviar, ballar i gaudir de cada una de les cançons. Això és el que hem començat a fer. És una feina molt divertida, agafem el que ens agrada molt de moltes cançons, fem barreges, empalmes de les unes amb les altres, i busquem sons nous, convertint una cançó en una cosa que no era. També estem plantejant com posar el disc nou dins de tot el concert. Tot és un procés molt guapo.

I sempre amb la festa com a premissa?

Sí, sí, sempre, a nosaltres la festa ens perd.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

'Homo deus'

Recentment i a partir del sorgiment del ChatGPT, s'està produint un autèntic debat públic sobre la intel·ligència artificial (IA), especialment sobre si aquesta pot ser un suport i el complement a la intel·ligència humana, o bé si de manera força ràpida acabarà per emular-la i substituir-la. Molts hi veiem perills importants i, justament, els seus principals impulsors estan plantejant ara que cal evitar que el tema es descontrolï i alerten dels perills reals. Els tecnooptimistes, en canvi, ho veuen com el gran camí emancipador d'una societat humana que li permeti superar totes les seves limitacions, malalties i mort incloses, gràcies a desenvolupaments tecnològics que, basats en el cervell humà, tindran la potència i la capacitat il·limitada que els pot proporcionar la mecànica. Estaríem així a les portes d'una nova era en què la societat viuria l'autèntica i exclusiva revolució d'entrar en una altra dimensió gràcies a una intel·ligència artificial autoprogramable que, a més, incorporaria algorismes d'intel·ligència emocional. Elon Musk i Sam Altman van crear, el 2015, OpenAI, una empresa dotada amb mil milions de dòlars per al desenvolupament de la IA, teòricament sense ànim de lucre. És aquí on es crea el ChatGPT.

El concepte d'IA no és nou, encara que sigui ara quan ha saltat a la palestra del gran públic. Ja té un recorregut de gairebé 50 anys. Neix amb els experiments computacionals dels anys setanta i intenta reproduir el funcionament del cervell humà de manera mecànica i més gran potència. La web semàntica, els progressos en l'aprenentatge i la comprensió tenen a veure amb aquesta concepció. En canvi, la IA basada en l'ús i el tractament de dades és molt més recent. Té a veure amb establir sistemes d'apre-

mentatge automàtic a partir d'algorismes estadístics que estableixen patrons i emulacions del comportament humà. El ritme de canvi es defineix com a "exponencial". S'aniquila, en paraules d'Éric Sadin, el temps humà de la comprensió i de la reflexió, "privant els individus i les societats del seu dret a avaluar els fenòmens i donar testimoni (o no) del seu consentiment". Desapareix el concepte de llarg termini.

El desenvolupament de les possibilitats de la intel·ligència artificial és l'objectiu últim de moltes de les innovacions digitals de les grans corporacions de Silicon Valley. En aquest sentit, Larry Page i Serguei Brin, de Google, no han amagat mai que la seva pretensió va molt més enllà de desenvolupar el millor cercador d'internet o d'aportar enriquiments concrets al benestar humà. Hi ha un sentit redemptorista, una convicció teològica en la necessi-

És paradoxal que ara ens haguem de protegir d'una intel·ligència que hem creat nosaltres mateixos

tat de desenvolupar una intel·ligència mecànica que acreixi i substitueixi les limitacions del raciocini i la sentimentalitat humana. El projecte mestre de Google consisteix a superar els límits de la intel·ligència humana, creant i entrenant algorismes perquè puguin pensar igual o millor que nosaltres, però molt més ràpid. La digitalització de tot el coneixement llibresc, han confessat, no és per prestar un servei a les persones, sinó per proporcionar la informació a la intel·ligència artificial. Estem davant d'una ideologia consistent a reconfigurar el futur de la humanitat, un nou darwinisme que aspira a reorientar el curs de l'evolució humana. Un plantejament

que resulta força aterridor.

De fet, ja el precursor dels ordinadors, el britànic Alan Turing, no hi pensava únicament com una màquina, sinó com un símil de nens "capaços d'aprendre". Va preveure que el desenvolupament accelerat de la computació portaria les màquines a competir amb les persones a l'àmbit intel·lectual. El director d'enginyeria actual de Google, Ray Kurzweil, defensa que ja som al llindar de salts espectaculars en genètica, nanotecnologia i robòtica. Que és a prop el moment en què ens podrem despullar dels nostres cossos i cervells humans caducs, fràgils i poc eficients; del que ell anomena els cossos biològics 1.0. Al seu entendre, l'esdevenir és la fusió completa amb les màquines i que la nostra existència es torni virtual, disposant de cervells externs i recarregables.

L'editor de la revista *Wired*, Kevin Kelly, estima que cap al 2026 el principal producte de Google no serà el motor de cerca, sinó la IA. De fet, Google té la seva aposta estratègica central a la intel·ligència artificial. Cadascuna de les 3.000 milions de cerques que la plataforma té cada dia serveixen per ensenyar a la IA d'aprenentatge profund. El motor del desenvolupament d'aquesta el formen els algorismes que aprenen, però el combustible són les enormes quantitats de dades que plataformes com Google poden proporcionar-los. Tota una paradoxa, que la humanitat s'hagi de protegir, a partir d'ara, d'una intel·ligència que ella mateixa ha desenvolupat i que s'està dotant d'autonomia. Com ho defineix Barbara Garson, s'hauria dedicat així un grau extraordinari d'enginy humà per desenvolupar un enginy artificial que derrotés l'enginy humà. Perquè no és llunyà el moment en què l'enginyeria es desenvoluparà de manera automàtica, en què la tecnologia emancipada prendrà les pròpies decisions, convertida en una criatura que creixerà sola i tallarà tota dependència de les persones. Ho diuen els que treballen en la seva creació.

Ares Escribà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Vermella directa

La dels valors al futbol és una d'aquelles reflexions sempre compromeses i mai abordades. Matiso: futbol masculí de Primera. Sí, resulta important acotar, ja que és en aquest àmbit on els diners o la prepotència o la permissivitat o l'excés de testosterona deriven fa anys en comportaments inadmissibles que s'han convertit en endèmics perquè mai s'ha actuat amb l'objectiu d'erradicar-los definitivament. "El Real Madrid no va a tolerar más episodios racistas con sus jugadores", declara rotund Florentino Pérez, després dels gravíssims insults rebuts per Vinicius al camp del València. Error. El club blanc el que hauria de fer és arromangar-se i, si convé, liderar una lluita col·lectiva per evitar el racisme

contra els seus i contra els que no ho són. I és que, lamentablement, les tornes canvien contínuament i ningú està lliure de pecat. El que fa referència al color de la pell és un dels atacs més primitius i viscerals, com el masclisme. Cal tallar-los d'arrel suspentent partits, tancant estadis, expulsant aficionats a l'instant i prenent mesures legals contundents que facin passar les ganes als radicals d'aprofitar l'anonimat que sembla que proporciona una grada repleta. Dic sembla perquè, ja em perdonaran, al·lucino veient com s'esmercen diners per instal·lar càmeres que determinin al mil·límetre la posició de la pilota però costa un món identificar els violents. Poca voluntat. Tres dies han tardat a

detenir els protagonistes dels fets de Mestalla i han quedat lliures després de declarar amb el compromís de presentar-se al jutjat si se'ls requereix per un delictes d'odi. Com creuen que acabarà la cosa? La majoria de casos similars s'arxivien i no només perquè, molts cops, no s'arribi a saber qui n'és el culpable, no, també s'han justificat els insults perquè han durat poc o perquè s'han donat en encontres de màxima rivalitat i, és clar, quan l'ambient s'escalfa costa contenir-se. Ja passava a les cavernes que és on segueixen alguns. Fa disset anys que el blaugrana Samuel Eto'o es va plantar i pretenia abandonar la gespa de La Romareda tip de sentir-se de tot. Van aconseguir frenar-lo quan, segurament, haurien d'haver marxat tots. Amb el racisme, com en qualsevol altra forma de discriminació, mirar i empassar és complicat.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Teresa Costa-Gramunt

Joan Miró i Mont-roig

Cal celebrar l'aparició de llibres necessaris en el nostre panorama artístic i cultural com *Miroia Miró Mont-roig* (Arola Editors), de Martí Rom. L'autor ha dedicat quatre dècades de la seva vida intel·lectual a estudiar i difondre la personalitat i l'obra d'un dels nostres artistes universals més arrelats a la terra: Joan Miró Ferrà (1893-1983). Ho ha fet llibre a llibre, article a article, afegint abundant informació a les biografies existents de l'artista. I, sobretot, ho ha fet impulsant el que fins al 2018 va ser el Centre Miró. Aquest espai a Mont-roig del Camp va posar aquesta població al mapa, població que Miró sempre va dur al cor de la seva memòria sentimental per haver-hi passat els estius de la seva infantesa i joventut, i que va inspirar pintures famoses com *La masia*.

El currículum de Martí Rom dedicat a la vida i obra de Miró és espectacular, ja que abans de *Miroia Miró Mont-roig* és autor de diversos documentals sobre l'artista i dos llibres més, publicats per la mateixa Arola Editorial: *Joan Miró i Mont-roig: Pal de ballarí (1911-1929)*, publicat el 2012, i *Miró Mont-roig: El xisclé de l'oreneta (1930-1983)*, publicat el 2018. Encara va tenir temps de presentar-lo al Centre Miró abans

que el tanquessin. En un dels textos inclosos al llibre *Miroia Miró Mont-roig*, Rom explica els detalls d'aquesta decisió de l'Ajuntament. El lector podrà imaginar el disgust de Rom i l'altra gent implicada en aquest centre expositiu i etnogràfic, obert el 2005, i que havia rebut 78.011 visites. El Centre Miró ja era un espai de referència a Mont-roig del Camp. L'excusa: l'obertura del Mas Miró, que està fora de la població. S'hi ha d'anar expressament i s'hi va, però el poble de Mont-roig en queda al marge. Vet aquí, doncs, la necessitat històrica per part

de Martí Rom de recollir en aquest volum ara publicat, farcit de dades, fotografies i un aplec considerable d'articles publicats de manera dispersa, en revistes, i que ara han pres forma en aquest llibre en què l'escriptor sent la necessitat d'homenatjar, un cop més, Joan Miró, i en el qual encara podem llegir més dades a afegir a la biografia mironiana, com un arbre genealògic més complet de l'artista que li va inspirar els documentals: *D'un roig encès: Miró i Mont-roig* (1979) i *Mont-roig, tornaveu mironià* (2002).

MIROIA MIRÓ MONT-ROIG

Autor: Martí Rom

Imatges: autors diversos

Editorial: Arola Editors

Lloc i any d'edició: Tarragona, 2022

Pàgines: 508

NOVETATS EDITORIALS

'Jo mai mai'

Núria Fortuny
Rosa dels Vents

A banda de ser el títol d'una conegudíssima cançó de Joan Dausà, ho és de la darrera novel·la d'aquesta psicòloga barcelonina, que n'havia autopublicat tres fins ara. Un relat en què les protagonistes es troben a Begur per celebrar el casament d'una de les de la colla. I afloren records dels estius de platja i moto, de primers petons i amors efímers... i un casament una mica accidentat.

'Il·luminacions'

Arthur Rimbaud
Ed. Proa

Els poemes en prosa d'aquest llibre són el punt culminant de l'obra d'un dels autors que, juntament amb Verlaine i Baudelaire, va revolucionar la poesia moderna. Tan intensa va ser l'experiència que després d'aquesta obra no en va escriure cap més. Ara ens retorna en la traducció que en va fer Josep Palau i Fabre, i en edició bilingüe, que permet comprovar-ne la fidelitat a l'esperit original.

'Els Davenport'

Krystal Marquis
Elastic Books

Hi ha un gènere a l'alça, i és la novel·la romàntica per a joves. Elastic Books, segell d'Enciclopèdia, porta al català un títol que apunta a *best-seller*, i que ens trasllada al Chicago dels anys 10 del segle passat. Una ciutat on alguns afroamericans han aconseguit una posició acomodada, com els Davenport. Entrem en aquesta família, en els seus equilibris i, sobretot, en les qüestions d'amor.

'L'escola, casa de lectura'

Mar Esteve Ràfols
Eumo

"Parlar de la lectura a l'escola tal com es fa aquí és anar contra corrent, perquè la lectura intrínsecament es contraposa –té alguna cosa d'acte de resistència– al món en què vivim", diu l'autora d'aquest assaig. Ha arribat en un moment oportú, amb el debat obert sobre els nivells de comprensió lectora. Però més enllà d'això, defensa que la lectura acaba essent font de plaer.

'El pany i la clau'

Jaume de Bargas
Rafael Dalmau - MNACTEC

L'autor és descendent d'una família de serrallers de Barcelona que es remunta a l'any 1890, i apassionat del seu ofici. Ha anat recollint la història del pany i la clau, mecanismes i estris quotidians als quals confiem la nostra seguretat però als quals es presta poca atenció. De Bargas fa història de com han evolucionat i també de la quantitat d'oficis que giren al seu entorn.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

278

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Sinònims i valors de l'adjectiu 'alegre'

"Alegría! Ses velles se xapen de riure. Es dies s'acaben i es fars il·luminen ses góndoles entre ses cases", com diuen els Antònia Font en una de les seves cançons més conegudes. Com que l'alegría no dura pas sempre, mentre estem en un bon moment, aprofitem-ho. No pensem en res més, sols en l'ara, perquè l'avenir el construïm ara mateix i el que fem avui repercutirà en el demà. Sí, es pot dir que el futur no existeix, existeix el moment present.

Dit això, que segur que ja ho sabíeu, però va bé repetir-ho, vegem altres maneres de dir que estem alegres. A part de *content(a)* i de *feliç*, quins altres sinònims coneixeu d'*alegre*? Doncs mira que n'hi ha! Joiós, xiroi (molt emprada fa alguns anys a la Catalunya Central), animat, jovial, festiu, festívol, xalest (usat a les Balears), platxeriós (paraula obsoleta), gojós, jocund... I les expressions "ser/

estar alegre com un picarol", "ser alegre com un pinsà", "ser/estar més content que un gínjol" o bé "ser més alegre que unes pasqües", us sonen? Algunes potser no, però en tot cas són locucions que fem servir per manifestar que algú té una gran alegría.

També es fa servir l'adjectiu *alegre* quan mamem massa alcohol: "Haviem begut i estàvem tots un xic alegres". I el podem aplicar al temps, les cares i als colors: "Feia un dia alegre", "porten vestits de colors alegres" (és a dir, de to intens, viu, clar; *llampants* en podria ser un sinònim).

I acabem amb una lletra de postal pintoresca de la mateixa cançó amb què hem començat: "Cau es sol de s'horabaixa i plàcidament sa gent se dutxa i omple es carrers. Cau es sol de s'horabaixa dins es meu cor, tothom m'estima i jo estim tothom". Una bona manera d'acabar, oi?

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

La camamilla i els seus beneficis per a la nostra salut

La camamilla és una planta herbàcia perenne que pertany a la família de les asteràcies. El seu nom científic és 'Matricària chamomilla' i és coneguda per les seves flors petites i blanques amb un centre groc. La camamilla es conrea en diverses parts del món pels seus usos medicinals i la seva agradable aroma.

Quant al seu cultiu, la camamilla prefereix créixer en sòls ben drenats i amb pH neutre. Es pot sembrar directament en el sòl o en testos, encara que requereix una exposició al sol d'almenys sis hores al dia. És una planta que pot tolerar temperatures baixes i altes, però creix millor en climes temperats.

Les propietats de la camamilla són conegudes des de fa segles. S'ha utilitzat tradicionalment com a remei natural per a una varietat de malalties i afeccions. Algunes de les seves propietats més destacades serien:

■ **Propietats calmants:** La camamilla té un efecte relaxant i ajuda a alleujar l'estrès, l'ansietat i l'insomni.

■ **Propietats digestives:** La camamilla té efectes beneficiosos en el sistema digestiu. Alleuja

els espasmes estomacals, redueix la inflamació i alleuja el malestar estomacal, els gasos i les nàusees. També s'usa per tractar trastorns com la indigestió i la síndrome de l'intestí irritable.

■ **Propietats antiinflamatòries i cicatritzants:** La camamilla conté compostos amb propietats antiinflamatòries que poden ajudar a reduir la inflamació a la pell. A més, es fa servir de manera tòpica, per accelerar la cicatrització de ferides lleus, cremades i úlceres.

■ **Propietats antioxidants:** La camamilla conté antioxidants que ajuden a protegir el cos contra el mal causat pels radicals lliures. Aquests antioxidants poden tenir efectes beneficiosos per a la salut en general i poden ajudar a reduir el risc de malalties cròniques.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

RORY GALLAGHER 'Tattoo'

Buddha Records, 1973

L'irlandès Rory Gallagher és, sens dubte, un dels quatre o cinc millors guitarristes de rock-blues que han existit i un dels més influents, tot i que va ser un rocker molt discret, sempre exercint d'antiestrella. Ja fa molt que va morir, el 1995, amb 47 anys, però sempre va bé recordar-lo. Entre els anys 1971 i 1974, després de separar-se del grup Taste, Gallagher va publicar sis discos aclaparadors i possiblement aquest *Tattoo* és el més complet. De fet, hi presentava una novetat: al trio guitarra, baix i bateria hi va incorporar un gran teclista, Lou Martin, i el conjunt sonava de meravella. Un torrent de so. És un disc de cançons llargues, cap baixa dels quatre minuts, on els músics ens ofereixen de tot: blues, rock, folk, improvisació... I sempre sonant amb força i sentiment. Tot i que està gravat en estudi, és el disc que s'acosta més als seus directes, sempre potents, sempre al màxim, donant-ho tot.

Només amb el començament, amb "Tattoo'd Lady" i la furibunda "Cradle Rock", ja saps que el disc és excepcional. El tema més destacat i que es va sentir més és "A Million Miles Away", una cançó que comença amb una certa lentitud i que es va animant fins a arribar al paroxisme. A la reedició de l'any 2000 del disc s'hi va afegir una cançó acústica molt maca, "Tucson, Arizona", de Doug Wray, una raresa en la discografia de Rory Gallagher.

NOTES

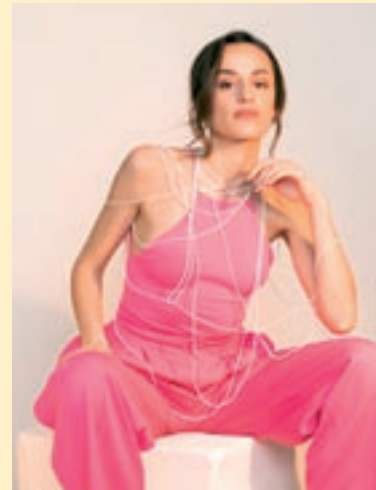
Meritxell Neddermann: Jorge Drexler, germana i nou disc

Meritxell Neddermann és un dels grans noms de l'escena catalana actual i aquests dies està d'actualitat perquè acaba de publicar "Restaurante en el mar", el primer *single* del que serà el seu segon disc en solitari previst per aquesta propera tardor. Però Neddermann té moltes altres coses entre mans a part de la seva carrera. Per començar és la germana de Judit Neddermann (juntament van publicar un disc de nadal el 2019), ha col·laborat en el darrer disc d'Adriano Galante (vegeu la crítica) i des de l'abril de 2021 és la pianista de la gira internacional del cantautor Jorge Drexler, amb qui ja ha fet dues gires a l'Amèrica Llatina i a Alemanya i té força dates pendents per aquest estiu. Criada en un entorn de músics i formada a les millors escoles musicals catalanes i nord-americanes, Neddermann es va donar a conèixer el 2020 amb *In the Backyard of the Castle*, un treball on es defensava al piano i la veu barrejant gèneres com la música clàssica, el jazz o l'indie. L'àlbum es va publicar just abans de la pandèmia però tot i així Neddermann el va poder presentar en força directes gràcies al format *adaptable* a la covid. Aquest 2023 farà una gira amb només una desena de concerts on ja anirà presentant les cançons que formaran part del seu segon disc d'estudi, entre elles "Restaurante en el mar", una peça que narra la història d'amor entre dos amants que es retroben després d'un temps a un hotel. El tema ha estat produït per la mateixa Neddermann i Carles Campi, col·laborador habitual de Vetusta Morla, Jorge Drexler o Morgan. Del *single* també se n'ha fet un clip dirigit per Isaac Fluxà. La Judit és una perla, sí, però la seva germana també. Tingueu-ho ben present.

EL TEST Àlex Roca (Monos)

Primer instrument que vas aprendre a tocar? El baix. **Primer grup del qual vas formar part?** Dani Esperma y los Tozoides. **Primer concert que vas fer en directe.** No ho recordo. **Primer disc que et vas comprar?** Devia ser algun d'AC/DC. **Quants discos tens?** No ho sé. Un centenar. **Salva'n tres.** Un de Rouse, un de Sod i un de Kortatu. **Grups o músics de capçalera.** The Baboon Show, Primus i Poison Idea. **Un concert (com a públic) per recordar.** Et diré un dels últims als quals he anat: The Baboon Show a la sala Apolo de Barcelona aquest passat mes de març. Són un grup de punk-rock suec amb una tia de cantant que em van sorprendre molt gratament.

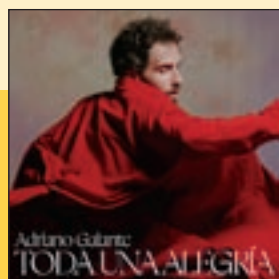
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

CAÏM RIBA 'El racó dels pensaments'

Quart disc del projecte en solitari del fill de Pau Riba un cop aparcat el projecte de Pastora. El treball continua amb la positivitat de l'anterior, *Llunes de Plutó* (2021), i compta amb 10 cançons inèdites de pop molt proper a la cançó d'autor i col·laboracions com la de Halldor Mar, que s'anima a rapejar, o Teresa Nogueron, que posa clarinets i segones veus. Als directes per presentar el nou àlbum Riba aparcarà les programacions i les bases pregravades i anirà acompanyat d'Àlex Tena (Jarabe de Palo) i Alexandre Rexach (Glaucs). Una garantia.

ADRIANO GALANTE 'Toda una alegría'

Arriba el nou àlbum del cantant, músic i *performer* Adriano Galante, un barceloní nascut a Madrid fins ara conegut sobretot per ser el cantant del grup Seward. El disc, coproduït entre Galante, la cantant i compositora Judit Neddermann, el bateria Arnau Figueres i la cantant i pianista Meritxell Neddermann, compta amb les col·laboracions estel·lars de Sílvia Pérez Cruz, Ana Tijoux, Maria Arnal, Refree, Rita Payés, Pol Batlle, b1n0, Tarta Relena, Maestro Espada, Lucía Fumero i Júlia Colom, a més de les ja esmentades Judit i Meritxell. Un tro.

ROSER MONFORTE TRIO 'Landscape Songs'

La saxofonista Roser Monforte, acompanyada del bateria Jordi Pallarés i del guitarrista Pau Mainé, ha parit un interessant disc amb vuit talls que parteixen del jazz contemporani i flirtegen amb el pop-rock i fins i tot el folk. Monforte, que es va formar amb Perico Sambeat, Dick Oatts o Javier Colina, és molt polivalent i fins i tot va ser membre de la Companyia de Teatre Comediants a l'espectacle *Dimonis*, que es va poder veure a mig món. També toca, entre d'altres, a l'Original Jazz Orquestra del Taller de Músics.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Entenent patrons

Quan es parla d'adoptar o de "repetir patrons" en l'àmbit de les relacions humanes, solem referir-nos a maneres de reaccionar davant de situacions específiques, que repetim davant d'estímuls determinats.

Els patrons s'exterioritzen com a conductes o conjunts de conductes que es van repetint al llarg de la nostra vida. I alguns es repeteixen tant, que arribem a identificar-nos-hi i tenir la sensació que sempre ens acompanyaran, encara que no ens agradin i ens sentim malament en ser conscients de les nostres actuacions.

Vegem-ne algun exemple: "Cada vegada que em sento amenaçat em quedo callat i quiet", o "cada vegada que em sento amenaçada, em poso a cridar" o "cada vegada que em sento amenaçat surto corrent".

Aquí tindríem tres patrons diferents de reacció davant de la sensació d'amenaça.

Els patrons solen ser innats o apresos.

En l'àmbit de la programació neurolingüística abordem aquests patrons des de la curiositat per entendre, en primer lloc, els estímuls que activen aquest patró, també per entendre com és el patró, és a dir, quins són els elements del patró que es repeteixen. I també observant la utilitat dels patrons en situacions determinades.

Seguint amb els exemples anteriors, l'estímul seria "sentir-me amenaçat".

Una manera d'indagar una mica més sobre l'estímul, seria arribar a entendre quin és l'acte que duu a terme una altra persona que representa per a mi una amenaça. Per exemple, una persona pot sentir-se amenaçada per un volum de veu molt elevat, una altra pot sentir-se amenaçada per la proximitat d'una persona, algú altre pot sentir-se amenaçat per una mirada directa als ulls, i no necessàriament

tots ens sentim amenaçats de la mateixa manera.

També és molt útil comprendre l'origen del patró, és a dir en quin moment i en quina situació apareix per primera vegada. Aquest tipus d'exploracions sovint no es recorden directament, sinó que s'hi arriba en estats de relaxació i també a través de les sensacions al cos que apareixen mentre el patró està actiu. Sovint també apareixen emocions o sentiments associats amb aquests patrons.

Un altre aspecte interessant és arribar a comprendre, especialment en patrons que no ens agraden, quina va ser la utilitat del patró quan es va començar a mostrar com una conducta observable. És molt possible que aquest patró, per inadequat que ens sembli, en algun moment fos la nostra millor opció subjectiva de reacció.

Davant d'una situació d'amenaça, molts animals tenen diferents tipus d'estratègies l'objectiu final de les quals és la supervivència. Hi ha animals que es fan els morts davant d'un atacant, d'altres

surten corrent, d'altres s'enfronten a l'atacant i es defensen o fins i tot l'agredeixen.

Per tant, en alguna situació podria ser que els patrons que hem vist siguin els més adequats quan les nostres habilitats de comunicació són limitades, com quan som infants.

I llavors, comprendre la utilitat del patró fa que ens hi reconciliem.

Però molt sovint durant la nostra vida, les situacions que vivim com a amenaces no representen amenaces vitals i les podem gestionar de forma més serena.

Si estem amb alguna persona propera a nosaltres, podria ser volguéssim trobar una forma més assertiva de respondre, per exemple, simplement parlant i posant un límit, sense la necessitat de cridar, ni de quedar-nos callats, ni de sortir corrent.

El primer pas per anar trobant maneres més adequades de relacionar-nos, és anar reconeixent a poc a poc els nostres patrons.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 26-05-2023 al 01-06-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

L'economia experimenta certa recuperació, però compte amb estirar més el braç que la màniga. Si tens fills adolescents, pots cal una bona xerrada per posar alguns límits.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Si comparteixes la llar amb més persones, pot sorgir el teu costat territorial i això portarà algunes tensions. Vols fer un viatge que t'illusiona i el vas organitzant.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Estàs molt actiu i amb ganes de conèixer més gent de l'habitual. Sospeses tornar a estudiar per evolucionar laboralment. Pots viure algun fenomen de difícil explicació.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Tenies uns plans pel futur que ara trontollen i pots hauràs de reajustar. Pots conèixer algú més jove que tu en una festa o trobada d'amics amb qui sorgirà l'atracció.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Voldries tornar a contactar amb una antiga parella, però no saps com seràs rebut i això et paralitza una mica. Possibles despeses amb les quals no comptaves per temes fiscals.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Júpiter per Casa IX inclina a viure canvis en les teves creences espirituals o filosofia de vida. L'esport o fer més vida a l'aire lliure pot fer-te sentir més optimista.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Si a la feina no estàs conforme amb el teu sou cerques el moment per parlar-ne i negociar-ho. Les lumbar poden donar-te una mica de guerra, pots cal canviar de matalàs.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Poques ganes de vida social, prefereixes quedar en petit comitè. El Sol per Casa VIII activa l'economia. Si esperes una subvenció o ajut, pots rebre notícies favorables.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Has après a tenir més paciència i t'agafes les coses d'una altra manera. Si estàs cercant tractament per un problema de salut, sembla que trobes el professional correcte.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Pots tenir diverses persones interessades en tu i podràs triar qui t'agrada més. La teva estima rep una injecció de força i positivitat i t'allunyes de persones tòxiques.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Un fet que esperaves fa temps es deté i resta a l'espera. Hauràs de tenir una mica de paciència. Si no tens carnet de conduir, t'ho plantejges i t'apuntes a l'autoescola.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Amb Júpiter transitant per la Casa III hi ha una inclinació a tenir més bon humor i autoconfiança. Si estàs en algun grup o associació, una persona se sent atreta per tu.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

DESABASTIMENT A LA FARMÀCIA

Algú que en els últims mesos hagi hagut de fer algun periple farmacèutic per trobar algun medicament pot abraçar-se al consol que no està sol. Un interessant informe que publica el mensual *L'Econòmic* explica des de diferents punts de vista les causes d'aquest desabastiment. Que costi de trobar algun fàrmac no és una novetat, però sí que ho és que ara en siguin més i, en alguns casos, d'utilització molt habitual. Tot i que hi ha vies per evitar que els problemes acabin afectant de ple als pacients (particularment la utilització d'altres fàrmacs amb el mateix principi actiu), el creixement del nombre de productes amb problemes de subministrament és un fet i les causes són conegudes –raó de més perquè es treballa amb més intensitat per posar-hi remei–. Hi ha un tret de tot plegat força comú: la deslocalització industrial ha comportat una pèrdua de sobirania en productes bàsics. Els medicaments en són un símptoma més.

Algunes dades per emmarcar el problema: es calcula que uns 3.000 medicaments han tingut algun problema de subministrament i això és el doble que els fàrmacs en una situació anàloga fa tres anys. Convé no caure en l'alarma. A l'Estat es comercialitzen uns 32.000 medicaments i que es parli de dificultats de subministrament no implica que no se'n trobin de cap manera. La definició tècnica de desabastiment és que no hi ha prou oferta d'un medicament per cobrir la demanda existent en un moment determinat. És freqüent que, a l'hivern, en màxims de demanda de medicaments contra infeccions es produeixin dificultats, però el que crida l'atenció del moment actual és que s'hagi incrementat tant. De fet, les dades de l'Agència Estatal de Medicaments i Productes Sanitaris avaluen en un 40% el creixement de fàrmacs en situació de desabastiment el 2022 respecte al 2021. És cert que l'impacte d'aquests problemes és divers, però es donen casos en els quals afecten clarament l'evolució de les malalties dels pacients, com es va poder comprovar amb el desabastiment de l'amoxicil·lina infantil fa uns mesos, o actualment en tractaments a pacients amb diabetis.

D'entrada, s'ha d'esmentar que, tot i que hi ha factors autòctons que ho agreugen, la problemàtica

és global. És evident que el centre de gravetat de la producció s'ha desplaçat a països asiàtics (sobretot a la Xina i a l'Índia). Uns anys enrere, la multinacional suïssa Novartis presumia que la seva planta a les Franqueses era l'única fabricant d'amoxicil·lina al primer món. Doncs bé, aquesta fàbrica tancarà l'any que ve. Ara, la Xina i l'Índia són fabricants d'un 80% de principis actius. Una cessió de sobirania productiva perillosa i que parteix, com reflexiona en el reportatge el president de la Federació d'Associacions de Farmàcies de Catalunya, Antoni Torres, d'haver convertit els medicaments en una mena de bé de consum i, per tant, deslocalitzable.

Però encara hi ha més problemes productius, que provenen de la cadena de valor. Els medicaments necessiten envasos, en alguns casos de vidre, i hi ha hagut problemes greus de subministrament (no només per a medicaments, també per al sector del vi, per exemple). En una mena de profecia auto-complerta, els fabricants temen que hi haurà problemes de subministrament i fan comandes més grans de producte, de manera que els proveïdors no donen l'abast per cobrir la demanda.

Hi ha, per tant, factors globals. Més, fins i tot, que els esmentats fins ara. Però també n'hi ha de locals. Els experts assenyalen que un dels factors és el preu que es paga a l'Estat pels fàrmacs. Dit molt

esquemàticament, el sistema farmacèutic funciona de tal manera que un laboratori desenvolupa nous productes per tractar noves malalties i, durant un període llarg de temps, disposa d'una patent que el protegeix de les compres i pot vendre el producte al preu que consideri que pot rendibilitzar la inversió que ha fet en recerca. Passat aquest temps, altres empreses que no han fet aquesta inversió en recerca poden replicar el tractament, i posar preus més baixos. El que es coneix com a genèric. L'Estat, que subministra els medicaments als hospitals i cobreix el cost per als pensionistes (i, parcialment per a la resta de la població), fixa un preu que sigui assumible. Òbviament, com que gestiona béns públics, ho fa al preu el màxim d'avantatjós possible, que és, per dir-ho així, el preu de genèric. Però passa que el preu de genèric espanyol és un 16% més baix que el preu de genèric mitjà a Europa. Si els problemes de subministrament són globals, no és difícil endevinar que un laboratori atindrà abans la demanda de qui li paga més pel medicament i qui li paga menys anirà a la cua.

Les solucions que s'apunten a la problemàtica no difereixen gaire de les que es produeixen en altres sectors: recuperar la producció autòctona afavoriria reduir la dependència i poder actuar de manera proactiva i no reactiva, com fins ara. A més, amb una reacció complexa perquè les normes a l'Estat no ho posen fàcil (si la recepta del metge posa que el medicament ha de ser en pastilla, es permet que el farmacèutic lliuri una altra marca o genèric en pastilla, però no, per exemple, en pols, encara que sí que n'hi hagi de disponible). Canvis en aquestes regles del joc serien un primer pas, però el pas definitiu està per desplegar. Està previst que aquest 2023, el pla estratègic per a la indústria farmacèutica en què treballen el govern i els operadors industrials inclogui inversions de fins a 2.700 milions d'euros per a inversions que atorguin més sobirania productiva. El problema és que aquesta és una solució a llarg termini, més encara en un sector com el farmacèutic amb una necessària exigència de compliment de criteris de seguretat i qualitat, i la necessitat de disposar de medicaments és immediata.

FREPIK

INDICADORS

Alentiment immobiliari

La compravenda d'habitatges va caure un 7% a Catalunya al març en comparació amb el mateix mes de l'any passat, fins a les 8.723 operacions, segons les dades provisionals de l'Estadística de Transmissions de Drets de la Propietat de l'INE. Tot i així, suposa la tercera millor xifra de la sèrie històrica durant aquest mes. Si es compara amb el mes anterior, la compravenda d'habitatges va pujar un 11%.

Rècord exportador

El rècord en exportacions al mes de març, amb 10.381 milions d'euros i un creixement del 27%, ha contribuït a enfilars els ingressos per vendes exteriors del primer trimestre un 22% a Catalunya. Són dades del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Les exportacions creixen més a Catalunya que a l'Estat (un 16% global) impulsades per la química, l'automoció (que remunta) i els béns d'equip.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Marlowe'

De Neil Jordan

Liam Neeson
reposant

És terapèutic anar al cine un parell de cops l'any per retrobar-te amb en Liam Neeson. La masculinitat i individualitat d'avior solen ser molt presents en les seves pel·lícules i pels oficinistes feministes conscienciats d'avui dia són una font d'expiació molt prolífica pel nostre inconscient malmès. Els clàssics *Venganza*, *Non-Stop*, *Caminando entre tumbas* i altres joies infravalorades com *Venganza bajo cero* ressonen al nostre interior en veure el vell amic Liam en un pòster a la cartellera. La violència prosaica d'en Neeson té reminiscències de la justícia celestial de l'antic testament, i és altament gratificant; sempre ha estat per sobre del virtuosisme anorreador de John Wick.

És per això que la decepció d'aquesta pel·lícula és fins i tot feridora. Parlem de cine negre, del qual l'arquetip modern és *Chinatown*, al món de les idees. En canvi, i seguint el mite de la caverna, *Marlowe* és una trista ombra a la paret de la cova. Durant la primera hora apareixen un seguit d'elements que ens descol·loquen; són les peces d'un trencaclosques que durant la part final del metratge encaixaran gràcies a la barroera força de voluntat del Liam –i dels guionistes–, que aquest cop és un solitari investigador privat. El seu poc parlar i el passat traumàtic segueixen la línia del mite d'en Neeson, però el relaxament moral que acompanyava el seu desencant per la vida i que li donava carta blanca per fotre trets a tort i a dret i

matar qualsevol ésser viu que s'interposés al seu camí ens és negat aquesta vegada. Les amenaces de mort, les morts i les venjances acomplertes es reserven a altres personatges, el nostre Liam està en repòs, calmat, no li cal repartir ni rebaixar uns estàndards ètic-morals massa refinats pel que ens té acostumats.

La *femme fatale*, l'esquiú, el redimit... hi ha tots els personatges de l'auca, però la mandra del guionista i el director no els permet elevar-se més enllà del cliché, així que tot sembla insubstancial. Són envans molt magres que amaguen secrets i misteris dins una casa tan xarona que tampoc tens ganes de descobrir.

El diàleg és molt plàstic i afilat, gens en sintonia amb la poca intel·ligència que mostren els seus executors. La història, molt enrevessada, segueix el deix nostàlgic-ditiràmbic de L.A. d'eres posteriors i inevitablement millors que tant cultiva el cine Hollywoodià, sempre amb molta bona disposició a mirar-se el melic.

Al mitològic Liam no li feia falta això, a nosaltres tampoc. *Marlowe* només mimetitzava plans i discursos ja vistos sense un espai o una posició original –com la majoria de les pel·lícules–, cosa que tampoc és dolenta; però sí que ho és no obeir l'esperit Neesonià quan hi havia l'oportunitat perfecta. Per tant, la seva mediocritat –com aquesta mateixa crítica– garantirà un oblit ràpid a l'infeliç espectador.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Julio Manrique dirigeix 'Amèrica',
al Teatre Auditori de Llinars

'Amèrica'. Autor: Sergi Pompermayer. Director: Julio Manrique. Teatre Auditori de Llinars. Dissabte 27 de maig, 20h. La història de situa l'11 de setembre del 2021, quan el Joan i la Cristina, un matrimoni de mitjana edat de l'alta burgesia barcelonina, esperen l'arribada del seu fill Max per celebrar els seus 21 anys. Però el Max no arriba sol. Ho fa acompanyat de la Kayla, una noia negra, de família treballadora, que va conèixer al bar de Londres on ella treballa.

Guillem Albà, al Festus

'Ma solitud', de Guillem Albà. Pàrquing de l'Arxiu Municipal, Torelló. Divendres, 26 de maig, 19:30, 21:00 i 22:30h. Una de les presències destacades d'una nova edició del Festus, el festival d'arts al carrer de Torelló, serà la de Guillem Albà, que hi porta el seu nou espectacle, *Ma solitud*, en un retorn al seu característic univers visual de petit format.

CINECLUB

'Suro'

Catalunya 2021. Dir.: Miquel Gurrea. Helena ha heretat una vella masia i juntament amb la seva parella, Ivan, han decidit traslladar-s'hi per poder gaudir de la vida a la natura. Un pla idíl·lic que es trencarà aviat a causa de diverses problemàtiques i la seva nul·la capacitat per resoldre-les.

El debut del director i guionista Miquel Gurrea ha estat una de les grans sorpreses de la temporada des del moment de la seva presentació al festival a Sant Sebastià. Inspirada en la seva pròpia experiència com a temporer, el director desmunta a través de les contradiccions dels protagonistes la visió idealitzada de la vida rural. Una història que abandona els relats romàntics, que compta amb una excel·lent interpretació de la parella protagonista, i que convida a reflexionar sobre la xenofòbia, la precarització laboral, les relacions de poder o els privilegis de classes.

CINECLUB VIC
Dimarts 30 - 20h
VO en català
La sessió comptarà amb la presència del seu director, Miquel Gurrea.
Espai ETC

'Rashomon'

Japó 1950. Dir.: Akira Kurosawa. Intriga, drama. Japó, segle XII. A Kyoto, sota les portes del temple destruït de Rashomon, un llenyataire, un sacerdot i un pelegrí es protegeixen d'una pluja torrencial. Tots tres discuteixen sobre el judici d'un lladre, acusat d'haver matat un samurai i d'haver violat a la seva dona. Els detalls del crim són narrats des del punt de vista del lladre, de la dona, del senyor feudal –amb l'ajuda d'un mèdiu– i del llenyataire, l'únic testimoni dels fets. Inspirada en un conte de Ryunosuke Akutagawa, Kurosawa viatja al Japó del segle XII per fer una radiografia pessimista de la condició humana.

Aquesta pel·lícula va guanyar el Lleó d'Or al Festival de Venècia el 1951, i va contribuir decisivament a l'obertura internacional del cinema japonès.

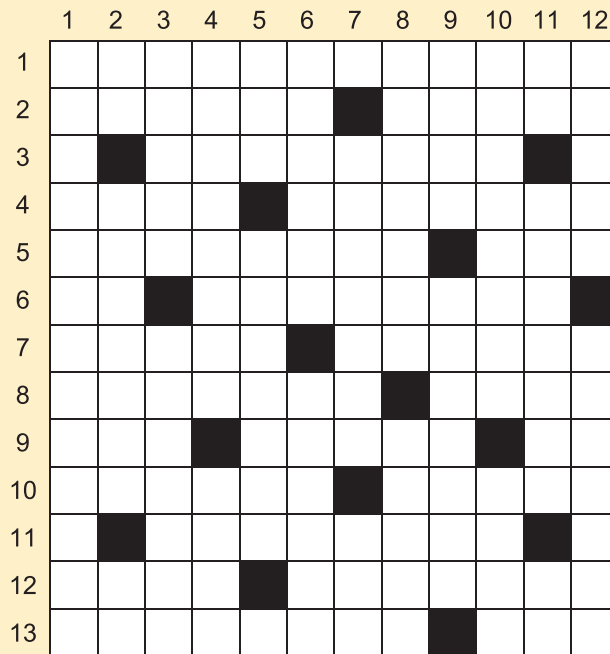
AC GRANOLLERS
Dimecres 31 - 19h
VO
Edison singular
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Explicació de per què crec que va ser justa, la meva acció / 2. No es gasta ni cinc en calçat pel bestiar, ella. Han florit entre versos d'en Salvat / 3. Estrena segle. Circula correctament vers la fi. I aquesta estrena cicle / 4. Cada un dels llistons que formen el cos d'una bóta. No gastàveu prou, quan combatíeu el pugó / 5. Versos en memòria. Remenat de mel / 6. Més poderós que el roure, més vell que l'olivera. Explotador d'ovelles amb les seves pròpies mans / 7. Aixeca per darrere. Seduïda per interès / 8. Omplint, atapeint. Forma de tuberculosi procedent de l'orient / 9. Mala mar. Africans que arriben xops a Toses. Més que un club no, menys / 10. Llestes per a la segona mà. La més rebregada del cabàs / 11. Per la llibertat. Per aquest cuc de terra la tartana és un parany. I per la nació / 12. Té tots els descendents emparaulats. Torcant al Principat / 13. De la manera com cal dir les coses lletges, com si fossin carícies. Aquest rai, que sap de què va l'Empordà.

VERTICALS: 1. Prestidigitació lingüística que s'endú el vent (tres mots) / 2. Al cor d'en Maluquer. O són parents d'en Joan el poeta o fruiters. Per ser-ho cal trobar un interlocutor / 3. Causa desprendiments a les xemeneies. També com es deia, ai!, antany, de cap per avall / 4. Poble petit encarat vers la costa nord. Estranyament muda, com la Maud quan s'alterava / 5. Fúria de pirata. Podria fer reeixir, si no fes empenyar tant. Allò de la mica que no cap a la pica / 6. Pastetes naturals a l'engròs. Ens l'hem assimilat com el pa de cada dia / 7. Màxim culpable de l'homicidi. Afartats,

sadolls. O l'enganxen al tren o estira el trineu / 8. Vist venir, per les intencions. Endavant, també com fa tant de temps / 9. És un pare però no nostre, que aquest és basc. Cromatitzant la pupil·la / 10. Posts amb ganxos per penjar-hi coses a cops de martel.. Quin desastre de pany! / 11. Centre de producció de la FIAT. Productes per vomitar, que sonen força hermètics. Fronteres del Nepal / 12. Petó, suposo que al còccix. Mol·lusc olímpicament americà.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

				6	9	5	7	
		9		8		2	6	
7				3	4			
		6	8	3	4			5
			6			8		
	8	4	5		2		9	
					7		4	
		3	2	4		6	8	
2							7	9

Dificultat: molt difícil

					4	8	5	
	8			5	7	3		
		5					2	
8				2				
3	9		1	4				
	6							8
								3
	5		7				4	
	2	4			3			

QUADRE NUMÈRIC

	-	2	-	3	1
-				+	
	+		-		14
+		+		-	
	+	5	-	4	10
7		0		0	

SOPA DE LLETRES

C	C	A	N	D	I	D	A	T	I
T	E	U	T	H	E	Y	E	B	N
U	V	N	F	I	N	V	D	I	I
M	R	O	S	A	T	A	I	V	T
L	Y	N	P	X	V	R	L	O	U
G	D	M	A	I	A	K	A	T	R
E	A	T	E	R	E	P	A	P	C
C	R	E	G	I	D	O	R	S	S
C	T	A	D	V	G	A	S	N	E
P	E	M	I	L	E	G	O	P	D

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Campanya
- Candidat
- Cens
- Edil
- Escrutini
- Papereta
- Partit
- Regidor
- Urna
- Vot

SOLUCIONS

	0	0	7		
10	4	-	5	+	9
			+		8
14	1	-	7	+	
			+		6
			-	2	-
			-		

2	4	5	1	6	8	3	7	9
9	7	3	2	4	5	6	8	1
6	1	8	3	9	7	5	4	2
3	8	4	5	7	2	1	9	6
5	2	7	6	1	9	8	3	4
1	9	6	8	3	4	7	2	5
7	6	2	9	5	3	4	1	8
4	5	9	7	8	1	2	6	3
8	3	1	4	2	6	9	5	7

Dificultat: fàcil

7	2	4	9	1	3	6	8	5
6	5	3	7	8	2	1	4	9
9	1	8	4	6	5	2	7	3
5	6	2	3	7	9	4	1	8
3	9	7	1	4	8	5	6	2
8	4	1	5	2	6	9	3	7
4	3	5	8	9	1	7	2	6
1	8	6	2	5	7	3	9	4
2	7	9	6	3	4	8	5	1

Dificultat: molt difícil

J	U	S	T	I	F	I	C	A	C	I	O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	V	E	R	A	V	A	L	L	I	L	A
2	O	Q	U	E	R	A	V	A	L	L	A
3	C	O	R	A	N	S	I	T	A	C	
4	D	O	G	A	V	E	L	L	A	C	
5	E	L	E	G	I	A	C	S	E	M	L
6	P	I	O	R	R	I	A	I	R	E	
7	A	V	E	L	E	A	T	R	E	T	A
8	A	V	E	L	E	I	S	I	T		
9	A	R	M	X	O	S	E	S	C	L	
10	U	S	A	D	E	S	N	A	N	S	A
11	L	T	A	R	T	R	A	N	Y	N	
12	E	T	I	M	R	E	N	T	A	N	T
13	S	U	M	V	A	M	E	N	T	P	L

ROBOT TALLAGESPA

**Nou model
V1X-23**

Amb sistema de flotabilitat Grav-0 per a no deixar marques i potenciador GreenGrass+.

*No sabem com serà
la jardineria del futur,
però Vicreu hi serà.*

Robot tallagespa
des de 899 €

Jardineria intel·ligent
T 93 889 33 52
📱 vicreu
vicreu.net

VICREU